

към Сливен, а другият завива на югозапад, известен по-късно като *Аркарѝ йолу* ('напречен път').

На юг от споменатите бластисти места е съществувал стар път, използван до средата на XIX в. под името *Друма* – от гръцки *δρόμος* 'път'. Трасето му е по издигнати места – *Сърта*, *Гръбеша*, *Тепята*. Локализиран е на много места с наименования *Друма*, *Старият друм*. При с. Селиминово има стар мост над него – *Таш кюпрю*. След с. Бинкос пътят пресича седловината Меджерлик – Кара баир и минава от северната страна на Меджерлика. По-нататък продължава в Казанлъшко (Константинова 2008: 460–464). Охранявал се е от крепостта Таусли и Кале баир при с. Злати войвода.

От този път се отделя друг, който е по южните склонове на Средна гора и се знае като *Римски път* при Старо село.

Наличието на многобройни кастели, голяма част от които са били в планински район, е наложило там да се прокарават не само главни, но и второстепенни пътища, необходими за провеждането на военни операции, обходи и за изграждане на преградни стени.

По Твърдишкия път билото е известно като *Предела* – име, останало от времето, когато оттук е минавала граница. Трасето му пресича обширната поляна *Докса*, където ще да е имало стражеви пост. Произходът на името говори за старинност. Някои го свързват с прабългарското име на брата на княз Борис I (Петкова 2007: 255). Тълкува се и от гръцки *τοῦ ἄνω* 'открита тераса, балкон' (БЕР I, 1971: 408) или от доџа 'слава, небесна дъга'. Охранява се от крепостта *Градището*. След Твърдица пътят се разделя: на запад минава край с. Запалня, пресича р. Тунджа при Долния гечит, край Градището и край Жребчево. Източното трасе минава край с. Оризари, пресича р. Тунджа при с. Баня, където е имало охранителна крепост. Следват други няколко пътя, фиксирани чрез топонима *Гидик* и минаващи край други калета.

Един важен път, който братя Шкорпил наричат главен, идва от Северна България, край с. Козин дол (Кечй дерѝ), пресича Стара планина при Железни врата и се спуска край Хамзѝ дерѝ и Градището покрай Марковска река. Крепостта е градена посредством характерната за траките суха зидария. При проведените спасителни разкопки бе открита раннохристиянска базилика. По време на варварските нападения крепостта е напусната и не е възобновявана. Пътят продължава на юг и слиза до с. Гавраилово и селището при Селищната могила. Според предание тук е било селището *Юлен град* или *Дервент* (Табakov 1986, т. I: 433). На юг от р. Тунджа е имало мост, а по-късно брод – *Чилинчов гечит*.

Към Сливен, който е бил изходен пункт за преминаване или нападения на юг, са водели няколко пътя, като е трудно да се определи кой е по-стар. В Сливен е известен пътят с име *Старият Търновски път*. Едното трасе, след с. Бяла през Прѝслапа, заобикаля от юг връх Врѝилец и слиза в коритото на Асеновска река при Предела. Според местна информация на този път е имало каменна пътна плоча, „*Писан камък*“, но не е известно от кое време.